

REFERENCES:

1. Constitution of Ukraine. (1996, June 28). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
2. Nazarenko, P. G. (2016). Principle of inviolability of the dwelling and other possession of the person: general theoretical analysis. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Pravo*, 38(2), 122-125 [in Ukrainian].
3. The Criminal Procedure Code of Ukraine. (2012, April 13). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].
4. Zhuvak, S. O. (2014). Investigative experiment: application problems. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Yurysprudentsiya*, 9-2, (2), 102-104 [in Ukrainian].
5. Lukashevich, V. G. (1989). Tactics of communication of the investigator with participants of separate investigative actions: manual. Kyiv [in Ukrainian].
6. Balitsky, T. M. (2015). Investigative experiment in the system of investigative (investigative) actions in criminal proceedings in Ukraine. Extended abstract of candidate's thesis. Irpin [in Ukrainian].
7. Komissarchuk, Y. A., Ryashko, O. V. (2014). Grounds and procedure for conducting an investigative experiment. *Naukovyy visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 3, 248-249 [in Ukrainian].
8. Decision of the investigating judge of Kobelyatsky district court of Poltava region of 02.04.2016, court case № 532/622/16-к. *Unified register of court decisions*. Retrieved from: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/56887919> [in Ukrainian].
9. Decision of the investigating judge of Vinnytsia city court of 08/28/2018, court case No. 127/20927/18. *Unified register of court decisions*. Retrieved from: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76108648> [in Ukrainian].
10. Decision of the Investigating Judge of the Halych District Court of Lviv of 09.10.2017, court case №461 / 5906/17. *Unified register of court decisions*. Retrieved from: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/69440750> [in Ukrainian].
11. Decision of the Investigating Judge of the Drohobych City District Court of Lviv Region of 12.08.2019, Case No. 442/4470/19. *Unified register of court decisions*. Retrieved from: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/83579946> [in Ukrainian].
12. Makarov, M. A. (2016). *Judicial review in criminal proceedings: a monograph*. Kyiv: Tsentr uchbovoyi literatury [in Ukrainian].
13. Mohyla, S. V. (2018). Problematic issues in determining the powers of the investigator to conduct an investigative experiment in a dwelling or other possession of a person. *Aktual'ni pytannya dosudovoho rozsliduvannya ta tendentsiyi rozvytku kryminalistychnoyi metodyky: tezy dop.*, 126-128 [in Ukrainian].
14. Glowuk, I. V. (2015). *Criminal procedural functions: theory, methodology and practice of implementation on the basis of the provisions of the Criminal Procedure Code of Ukraine 2012: monograph*. Odesa: Yurydychna literature [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 13.10.2019

УДК 343.41

Коротюк О. В.,

кандидат юридичних наук,

докторант кафедри кримінального права та кримінології

*Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ*

**ОСОБЛИВОСТІ ВІДМЕЖУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ
СТАТТЯМИ 231, 232, 232-1 і 232-2 КК УКРАЇНИ, ВІД АДМІНІСТРАТИВНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТАТТЯМИ 164-3, 163-9, 163-5 КУпАП**

У статті автором визначено спільні і відмінні ознаки злочинів, передбачених статтями 231, 232, 232-1 і 232-2 Кримінального кодексу України, і адміністративних правопорушень, визначених у статтях 164-3, 163-9, 163-5 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Встановлено, що ознаки цих адміністративних правопорушень і злочинів, які посягають на об'єкти права інтелектуальної власності, частково співпадають, а саме – має місце співпадіння у частині ознак об'єктивної сторони і предмета. Поряд із цим, на підставі проведеного аналізу законодавчих положень автором визначено низку розмежувальних ознак розглянутих суспільно небезпечних діянь і адміністративних проступків. До розмежувальних ознак злочинів і правопорушень віднесено ознаки предмета правопорушення, за ознаки суб'єктивної сторони, ознаки потерпілого, ознаки об'єктивної сторони.

Ключові слова: відмежування, злочини, адміністративні правопорушення, об'єкти права інтелектуальної власності, відмінні ознаки.

Korotkiuk O. V. FEATURES OF RESTRICTING CRIMES PROVIDED BY ARTICLES 231, 232, 232-1 AND 232-2 OF CRIMINAL CODE OF UKRAINE AND ADMINISTRATIVE OFFENSES PROVIDED IN ARTICLES 164-3, 163-9, 163-5 OF CODE OF UKRAINE OF ADMINISTRATIVE OFFENSES

The author identifies common and distinctive features of the offenses envisaged by Articles 231, 232, 232-1 and 232-2 of the Criminal Code of Ukraine and the administrative offenses defined in Articles 164-3, 163-9, 163-5 of the Code of Administrative Offenses.

It has been established that the features of these administrative offenses and offenses that infringe on intellectual property are partially the same, namely that there is a coincidence in terms of the objective side and the subject matter. At the same time, on the basis of the analysis of legislative provisions, the author has identified a number of demarcation signs of considered socially dangerous acts and administrative misconduct. The distinguishing features of crimes and offenses are attributes of the subject of the offense, for the signs of the subjective party, the signs of the victim, the signs of the objective side.

Key words: delimitation, crimes, administrative offenses, objects of intellectual property rights, distinguishing features.

Постановка проблеми. Відмежування злочинів, які посягають на об'єкти права інтелектуальної власності, від адміністративних проступків є важливим як з огляду науки, так і з точки зору правозастосування. Деякі питання, пов'язані із цим були розглянуті у роботах П.С.Берзіна [1], А.С.Нерсисяна [4], В.Б.Харченка [5] та деяких інших науковців. Проте, комплексно питання відмежування цих злочинів від адміністративних проступків не досліджувалося. Тому його дослідження виявляється актуальним и доцільним.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відмежування недобросовісної конкуренції (ст. 164-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення [2], надалі за текстом – КУпАП) від незаконного збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю (ст. 231 Кримінального кодексу України [3], надалі за текстом - КК) і розголошення комерційної або банківської таємниці (ст. 232 КК) здійснюється з урахуванням цілої низки ознак.

У межах ст. 164-3 КУпАП «отримання, використання, розголошення» комерційної таємниці представлено лише як один різновид недобросовісної конкуренції, яка може виражатися також у наступних альтернативних діяннях: «незаконне копіювання форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а так само імітація, копіювання, пряме відтворення товару іншого підприємця, самовільне використання його імені»; «умисне поширення неправдивих або неточних відомостей, які можуть завдати шкоди діловій репутації або майновим інтересам іншого підприємця»; «отримання, використання, розголошення» не тільки комерційної таємниці, але й «іншої конфіденційної інформації з метою заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця». При цьому, згадана стаття не містить вказівки на банківську таємницю, а також не вказує на наслідки як обов'язковий елемент складу таких правопорушень. Отже, відмежування діяння, передбаченого у ст. 164-3 КУпАП, що полягає у «отриманні, використанні, розголошенні» комерційної таємниці, від діянь, визначених у статтях 231, 232 КК України, здійснюється за: а) *ознаками предмета правопорушення*, а саме: комплекс дій, що становлять адміністративне правопорушення і охоплюються поняттям «отримання, використання, розголошення», не стосується банківської таємниці, тоді як у кримінально-правових нормах міститься вказівка на останню; однак, при цьому, у ч. 3 ст. 164-3 КУпАП до предмета правопорушення також віднесено «іншу конфіденційну інформацію», яка не входить до комерційної чи банківської таємниці. Таким чином, відмінні ознаки предмета цих діянь полягає у наступному: кримінально-правові норми ст. 231 і ст. 232 КК охоплюють собою діяння, що посягає на комерційну таємницю та її різновид – банківську таємницю, тоді як положення КУпАП вказують лише на комерційну таємницю; при цьому, положення КУпАП визначають предметом посягання також «іншу конфіденційну інформацію», отримання, використання і розголошення якої не є криміналізованим; б) *за ознаками суб'єктивної сторони*, а саме: у ст. 164-3 КУпАП вказано «з метою заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця», у той час як у кримінально-правових нормах зазначається «з метою розголошення чи іншого використання цих відомостей» (ст. 231 КК) та «з корисливих чи інших особистих мотивів» (ст. 232 КК); в) *за ознаками потерпілого*, а саме: у ст. 164-3 КУпАП вказано про «підприємця», тоді як у ст. 231 і ст. 232 КК зазначено про «суб'єкта господарської діяльності», що є більш широким поняттям порівняно із підприємцем. Зокрема, формулювання «підприємець» не є коректним для застосування щодо юридичних осіб, а позначає фізичну особу-підприємця; г) *за ознаками об'єктивної сторони*: у ст. 164-3 КУпАП відсутня вказівка на наслідки діяння, тоді як у ст. 231 і ст. 232 КК вказується про суспільно небезпечні наслідки як обов'язкову ознаку складів цих злочинів.

Співставлення ознак злочинів, передбачених у ст. 232-1 КК України, з ознаками адміністративних правопорушень, визначених у ст. 163-9 КУпАП «Незаконне використання інсайдерської інформації» показує їх окремі співпадіння. Зокрема, суміжними слід вважати наступні ознаки: 1) *частково ознаки об'єктивної сторони*, а саме – у частині, що визначена у ст. 163-9 КУпАП як «Умисне незаконне розголошення, передача або надання доступу до інсайдерської інформації, а так само надання з використанням такої інформації рекомендацій стосовно придбання або відчуження цінних паперів чи похідних (деривативів), а також вчинення з використанням інсайдерської інформації на власну користь або на користь інших осіб правочинів, спрямованих на придбання або відчуження цінних паперів чи похідних (деривативів), яких стосується інсайдерська інформація», яка майже дослівно (але не повністю) відтворює положення ч. 1 ст. 232-1 КК; 2) *за ознаками суб'єкта*, а саме: примітка до ст. 163-9 КУпАП повністю відтворює ч. 3 примітки до ст. 232-1 КК. Утім розмежувальними ознаками цих діянь слід вважати такі: а) *ознаки об'єктивної сторони*, що не відповідають

вказаним вище суміжним ознакам об'єктивної сторони, а саме: «якщо це призвело до отримання особою, яка вчинила зазначені дії, чи третіми особами необґрунтованого прибутку в значному розмірі, або уникнення учасником фондового ринку чи третіми особами значних збитків»; усі ознаки, що вказують на суспільно небезпечні наслідки; «вчинення з використанням інсайдерської інформації на власну користь або на користь інших осіб правочинів, спрямованих на придбання або відчуження цінних паперів чи похідних (деривативів), яких стосується інсайдерська інформація».

Співвідношення ст. 232-2 КК України і 163-5 КУпАП дозволяє виявити такі спільні і відмінні ознаки цих діянь. До спільних ознак відносяться: а) *ознаки діяння у частині* «ненадання службовою особою емітента інвестору в цінні папери (у тому числі акціонеру) на його письмовий запит інформації про діяльність емітента в межах, передбачених законом, або надання йому недостовірної інформації» (ст. 232-2 КК), що співпадає з законодавчим формулюванням ч. 1 ст. 163-5 КУпАП; б) *ознаки потерпілого у частині*, що визначається за рахунок формулювання «інвестор в цінні папери (в тому числі акціонер)» (ст. 232-2 КК, ч. 1 ст. 163-5 КУпАП). Розмежувальними ознаками, відповідно, виступають такі: а) *ознаки об'єктивної сторони адміністративного правопорушення*, що не відповідають вказаним вище суміжним ознакам об'єктивної сторони злочинів, а саме: у ст. 163-5 КУпАП вказано про альтернативні діяння у виді «вимагання посадовою особою емітента від акціонера, в тому числі який є працівником цього ж підприємства, інформації про те, як він голосував на загальних зборах, або інформації про відчуження такою особою своїх акцій», «порушення посадовою особою емітента порядку скликання або проведення загальних зборів акціонерного товариства, порядку обрання членів органів управління товариства, порядку або строку виплати дивідендів за наявності відповідного рішення загальних зборів»; *ознаки об'єктивної сторони злочинів*, що не відповідають ознакам об'єктивної сторони адміністративного правопорушення, що яких відноситься вказівка на суспільно небезпечні наслідки (ст. 232-2 КК); б) *ознаки суб'єкта посягання*: у ст. 232-2 КК вказано про «службову особою емітента», у ст. 163-5 КУпАП – про «посадову особу емітента»; в) *ознаки потерпілого*, що визначені у ст. 163-5 КУпАП як: «який є працівником цього ж підприємства»; г) *ознаки предмета діяння*, що визначають такі характеристики інформації як: «інформації про те, як він голосував на загальних зборах», «інформації про відчуження своїх акцій».

З викладеного вище вбачається, що багато ознак адміністративних правопорушень і злочинів, які посягають на об'єкти права інтелектуальної власності, співпадають. Утім, за переліченими вище відмінними ознаками має здійснюватися відмежування розглядуваних злочинних посягань і адміністративних проступків.

Висновки. Визначене вище дозволяє дійти висновку, що ознаки злочинів, передбачених у статтях 231, 232, 232-1 і 232-2 КК, та адміністративних проступків, визначених у статтях 164-3, 163-9, 163-5 КУпАП, частково співпадають за ознаками об'єктивної сторони і предмета. При цьому, розмежувальними ознаками розглянутих злочинів і адміністративних правопорушень є: ознаки предмета правопорушення, за ознаки суб'єктивної сторони, ознаки потерпілого, ознаки об'єктивної сторони.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Берзін П.С. Незаконне використання засобів індивідуалізації учасників господарського обороту, товарів та послуг: аналіз складів злочину, передбаченого ст. 229 КК України: Монографія. К.: Атіка, 2005. 316 с.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-X від 07.12.1984 року. Відомості Верховної Ради УРСР, 1984, додаток до N 51, ст. 1122
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Офіційний вісник України 2001 р., № 21, стор. 1, стаття 920.
4. Нерсесян А. С. Кримінально-правова охорона прав інтелектуальної власності: Монографія. Хмельницький: Вид-во Хмельницького університету управління та права, 2010. 192 с.
5. Харченко В. Б. Кримінально-правова охорона прав на результати творчої діяльності та засоби індивідуалізації в Україні: монографія. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 480 с.

REFERENCES:

1. Berzin, P.S. (2005). *Illegal use of the means of individualization of participants in economic turnover, goods and services: analysis of the crime, provided for in Art. 229 of the Criminal Code of Ukraine: Monograph*. Kyiv: Atika [in Ukrainian].
2. Code of Ukraine on Administrative Offenses. (1984, December 7). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady URSR*, 51, 1122 [in Ukrainian].
3. The Criminal Code of Ukraine. (2001, April 5). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny*, 21 (1), 920 [in Ukrainian].
4. Nersesian, A. S. (2010). *Criminal Law Protection of Intellectual Property Rights: Monograph*. Khmelnytskyi: Vyd-vo Khmel'nyts'koho universytetu upravlinnya ta prava [in Ukrainian].
5. Kharchenko, V. B. (2011). *Criminal law protection of the rights to the results of creative activity and means of individualization in Ukraine: monograph*. Kharkiv: KHNU imeni V. N. Karazina [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 15.10.2019